

היסטוריה

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד.
(50x2) – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

שימו לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם, יענו על שאלה אחת משלוש השאלות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

ההתיישבות היהודית בנגב ובגליל

ענו על שתיים מן השאלות 1–3 (לכל שאלה – 50 נקודות).

1. "מושבות הגליל העליון, 1882–1914: היבטים גיאוגרפיים – יישוביים" מאת יוסי בן-ארצי

- א. – י' בן-ארצי טוען במאמרו: "הגורם העיקרי שהשפיע על מיקום המושבות בגליל היה זמינות הקרקעות שהועמדו למכירה ומצבן המשפטי" (י' בן ארצי, עמוד 11).
- הסבירו את טענתו, ונמקו אותה באמצעות שלוש עובדות היסטוריות המוצגות במאמרו.
- י' בן-ארצי טוען במאמרו שהמעבר של מושבות הגליל העליון לחסות הברון רוטשילד הוביל לשינויים, ובזכות שינויים אלה ניצלו רוב המושבות מקריסה כלכלית.
- נמקו את טענתו. בתשובתכם הציגו שניים מן השינויים האלה, והסבירו כיצד כל אחד מהם תרם להצלת המושבות. (25 נקודות)
- ב. י' בן-ארצי טוען במאמרו שהמושבות ביהודה ובשרון התרחבו ונוצרה בהן תשתית מוצקה להתפתחות ההתיישבות. לעומת זאת, כבר מתחילת המאה ה-20 חל קיפאון בהתפתחות המושבות בגליל העליון.
- הציגו שלוש דוגמאות לקיפאון בהתפתחותן של מושבות הגליל העליון, והסבירו מה הם הגורמים שהביאו לקיפאון זה לדעת י' בן-ארצי. (25 נקודות)

2. "מדיניות רכישת קרקעות והתיישבות בנגב ערב מלחמת העצמאות" מאת חנינא פורת

- א. ח' פורת טוען במאמרו שהפעילות הציונית בנגב בשנת 1947 "הביאה בסופו של דבר להכללתו של הנגב במדינה היהודית" (ח' פורת, עמוד 123).
- הסבירו את טענתו, ובססו אותה באמצעות שלוש דוגמאות לפעילות של התנועה הציונית בתחום ההתיישבות ובתחום הדיפלומטי-מדיני. (25 נקודות)
- ב. התכנון והבנייה של קו המים בנגב הושפעו מן המדיניות של שלטונות המנדט הבריטי בארץ-ישראל ומן היחס של הבדווים בנגב כלפי פרויקט הנחת קו המים.
- הסבירו טענה זו, ובססו אותה באמצעות שלוש דוגמאות מן המאמר. (25 נקודות)

3. "המלחמה הארוכה ביותר – אצבע הגליל במלחמת העצמאות" מאת מוטי גולני

א. – הסבירו שלושה מן השיקולים שהשפיעו על מדיניות הביטחון של ארגון ההגנה בנוגע לחזית באצבע הגליל **בחודשי הלחימה הראשונים**.

– הציגו את השינויים שחלו במדיניות הביטחון בנוגע לחזית באצבע הגליל **החל מסוף פברואר 1948**, והסבירו מה הן הסיבות לשינויים אלה לדעת מ' גולני.
(30 נקודות)

ב. – הקרבות בגליל הסתיימו בסוף אוקטובר 1948. הסבירו מה הן, לדעת מ' גולני, הסיבות לעיכוב בחתימה על הסכמי שביתת הנשק בין מדינת ישראל ובין כל אחת מן המדינות האלה: לבנון וסוריה.
(20 נקודות)

בהצלחה!